

СТАНОВИЩЕ

от доц. Макрета Тодорова Драганова, дм

Катедра „Общественоздравни науки“, Факултет „Обществено здраве“, МУ-Плевен

за дисертационния труд на **Анелия Иванова Чифлигарска**, на тема **„Организационно – управленски аспекти на обучението по хирургични грижи в специалност „Медицинска сестра“**.

Със Заповед № 2712/ 15.10.2019 г. на Ректора на МУ – Плевен на основание ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ, чл. 45, ал. 1 и 2 от Правилника за развитие на академичния състав на МУ – Плевен и Решение на АС (Протокол №21/14.10.2019 г.), съм определена за вътрешен член на Научното жури във връзка със защита на дисертационен труд на ас. Анелия Иванова Чифлигарска, докторант на самостоятелна подготовка в катедра „Общественоздравни науки“ за придобиване на ОНС „Доктор“ по научната специалност **„Управление на здравните грижи“**.

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Представеният комплект материали на хартиен /електронен носител е в съответствие с Правилник за развитие на академичния състав на МУ-Плевен от март 2013 г. и включва всички необходими документи.

Като доказателствен материал докторантката е приложила копия от 5 публикации и 7 научни съобщения, свързани с дисертационния труд. Научната дейност, извън проблематиката на дисертационния труд, е представена от 6 пълнотекстови публикации в български списания и 6 резюмета от участия в научни форуми у нас.

Анелия Чифлигарска завършва специалност „Медицинска сестра“ през 1990 г, след което в периода 2004 – 2007 г. придобива ОКС „Бакалавър“ и „Магистър“ в специалност „Управление на здравните грижи“ на ФОЗ при МУ – Плевен. През 2015 г. ас. Чифлигарска придобива специалност „Медицинска педагогика“. А. Чифлигарска активно работи за своето професионално и личностно развитие, за което свидетелстват участията и в различни квалификационни курсове.

От 2011 г. докторантката работи на длъжност „Асистент“ в МУ – Плевен. До 2010 т. тя работи като медицинска сестра в различни структури на лечебни заведения. Определящ фактор при избора на тема на дисертационния труд е стажът на докторантката като операционна медицинска сестра и главна медицинска сестра на МБАЛ – Плевен към ВМА – София.

2. Актуалност на тематиката

Темата, която ас. Анелия Чифлигарска предлага, е изключително актуална, поради факта, че хирургичните заболявания еволюират, а в това число и адекватните им здравни грижи. Работата на докторантката в областта на хирургичните грижи, а след това и като преподавател в катедра „Сестрински хирургични грижи“, допринасят за акцента в дисертационния труд, а именно степента на съответствие между теория и практика на съвременните хирургични грижи. Изхождайки от собствените си впечатления и практически опит в областта на хирургичните грижи, докторантката извежда методологичните и научно-изследователски параметри на проблема, които за в бъдеще ще имат директно приложение в сферата на здравните грижи за пациенти с хирургични заболявания.

Авторката показва много добра осведоменост по разглеждания проблем, а също и по граничните му области. В предложения труд тя цитира общо 193 заглавия, от които 153 на кирилица и 40 на латински.

3. Методика на изследването

Избраната методика на изследване позволява постигане на поставената цел и изпълнение на задачите, решавани в дисертационния труд. По своя характер изследването е комплексно медико-социално проучване. Методите, използвани от докторантката, са статистически и социологически. *Определям съчетаването на изследователските методи и използването на структурирани и оригинални въпросници за всяка група респонденти, както и разработването и приложението на протоколи за индивидуално наблюдение за адекватни на целите и задачите на проучването.*

4. Оценка на структурните части на дисертационния труд

Предлаганият дисертационен труд е изложен на общо 161 стандартни машинописни страници, а текстът е онагледен и като цяло е много добре структуриран.

Литературният обзор на разработката е в рамките на 58 страници и е добре структуриран. От литературния обзор проличава много добрата информираност на докторантката относно същността и еволюцията на хирургичните грижи, класифициране на хирургичните грижи и специфичните характеристики на хирургичния пациент. Анализът на обучението по хирургични грижи у нас и в различни държави допълва представата за степента на овладяване на съвременните хирургични грижи.

Литературният обзор завършва с логически изведени изводи.

Много прецизно е разработена **ВТОРА ГЛАВА: Цел, задачи, методи и материал**. В тази глава са представени две адекватни работни хипотези, целта е ясно, точно и прецизно формулирана. За реализиране на целта са поставени 6 задачи.

Обемът и структурата на извадката са логически и статистически обосновани. Общо 547 са участниците в проучването, от които 232 студенти, 4-ти курс на специалност „Медицинска сестра, 42 преподаватели по „Здравни грижи“ и 273 медицински сестри от хирургичните звена на ЛЗБП, които са база за практическо обучение на студентите.

ТРЕТА ГЛАВА: Анализ на резултати от собствени изследвания определям като особено ценна и с най-голяма тежест и принос за резултатите на проучването. Собственото проучване на ас. Анелия Чифлигарска се основава на анализ на данните от проведено анкетно проучване чрез три различни анкетни карти, представени в приложения. Резултатите са представени с 27 фигури, 4 схеми, 29 таблици и 20 приложения с подходящ дизайн. Те съдържат статистическия компонент, необходим за бързото възприемане на значимите разлики. Давам висока оценка и на текстовата част. Получените резултати и тяхното обсъждане, отговарят в пълна степен на заложените хипотези, цел и задачи от докторанта, като анализът на представените материали дава възможност за достигане до изводите.

Изводите произтичат и са логични на представените резултати от проведените анкетни проучвания и педагогическото наблюдение. Представени са 7 извода, които са адекватни на изпълнените задачи от научната разработка.

Представените резултати и приноси са значими и произтичат от дисертационния труд.

Приемам разработването на докторската работа от ас. Анелия Чифлигарска като навременно. Предложеният дисертационен труд е достатъчен като обем и качество.

Висока оценка заслужават предложените три конкретни иновативни подхода за комплексно оптимизиране на базовото обучение по хирургични грижи. *(Протоколи за наблюдение и оценка на компетенциите по хирургични грижи* на студенти от специалност „Меди-

цинска сестра“, *Учебна програма за свободноизбираема дисциплина „Иновации в хирургичните грижи“* за студенти от специалност „Медицинска сестра“ и *Формуляр „Специфични хирургични компетенции“*, който да се приложи към Дневника на стажанта за преддипломен стаж).

5. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Представени са пет публикации, свързани с темата на дисертационния труд в реферирани научни списания и седем научни съобщения. От тях три са на английски, а останалите на български език. В 12 от тях ас. Анелия Чифлигарска е първи автор. Липсват самостоятелни публикации.

Нямам критични забележки към изследователя.

Препоръчвам на ас. Чифлигарска активизиране на участията в международни научни форуми и реални публикации в международни списания, предвид актуалните и значими приноси, свързани с организационно-управленските аспекти на съвременните хирургични грижи.

6. Автореферат

Авторефератът е изложен на 53 страници, добре структуриран и онагледен с 14 таблици, 8 фигури и една схема. Представената информация е изчерпателна и дава представа за основните аспекти на проведеното изследване, получените резултати, изводи, препоръки и приноси.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд *„Организационно-управленски аспекти на обучението по хирургични грижи в специалност „Медицинска сестра“* съдържа значими научно-приложни резултати, които имат уникален принос в науката и **отговарят на** изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав на МУ – Плевен.

Поради гореизложеното, убедено давам своето **положително становище** и *предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „Доктор“ на ас. Анелия Иванова Чифлигарска* по научната специалност „Управление на здравните грижи“.

8.11.2019 г.

Изготвил становището:

(доц. Макрета Драганова, дм)